

Nález kolónií troch druhov netopierov rodu *Myotis* (*M. daubentonii*, *M. dasycneme*, *M. nattereri*) v spoločnom úkryte na východnom Slovensku (Chiroptera: Vespertilionidae)

Martin DANILÁK¹ & Štefan DANKO²

¹ Štátna ochrana prírody SR, Správa Chránenej krajiny oblasti Vihorlat, Fraňa Kráľa 1, SK–071 01 Michalovce, Slovensko; martin.danilak@sopsr.sk

² Jána Švermu 1, SK–071 01 Michalovce, Slovensko; dankostef@gmail.com

došlo 8. februára 2023

Nursery colonies of three bat species of the genus *Myotis* (*M. daubentonii*, *M. dasycneme*, *M. nattereri*) sharing the same roost in eastern Slovakia (Chiroptera: Vespertilionidae). Maternity colonies of three *Myotis* species were documented for the first time in the Východoslovenská rovina (East Slovakian Lowland). The colonies were found sharing a concrete underground corridor adjacent to the Okna river southwest of Blatná Polianka; the bats roosted in crevices between concrete segments. Reproduction was observed directly in the Daubenton's bat, lactating females and juveniles were examined, while in the other two species, the signs of reproduction at the site were observed just indirectly.

Key words. Daubenton's bat, Natterer's bat, pond bat, reproduction, man-made roost, East Slovakian Lowland.

K rieke Okna, ktorá predstavuje regulovaný a napriamený tok, bol vybudovaný asi 50 m dlhý bočný betónový kanál zo štvorcových panelových častí s rozmermi približne 1,5×1,5 m (obr. 1). Tento kanál sa nachádza na okraji katastra Senné, juhozápadne od obce Blatná Polianka. Jeho časť je znečistená komunálnym odpadom a pri zvýšenej hladine vody býva kanál zaplavený a zanášaný bahnom. Po upozornení účastníkmi Letného ornitologického tábora v Sennom sme v tomto kanáli objavili 2. 8. 2014 štyri samce a jednu samicu netopiera vodného (*Myotis daubentonii*) a jednu samicu a dva samce netopiera pobrežného (*Myotis dasycneme*). Podobný úkryt netopiera vodného bol objavený pri Kamenici v Českej republike (BARVA 2000) a pod cestným mostom pri Nitre (CELUCH & ŠEVČÍK 2008).

Sumárne počty jedincov za sledované obdobie uvádzame v tab. 1. Lokalitu sme od roku 2014 kontrolovali šestnásťkrát, najčastejšie na prelome júla a augusta. V poslednom období sme kontrolovali lokalitu aj na jar, kedy sme potvrdili výskyt jedincov a následne v reprodukčnom období sme zaznamenali aj laktujúce samice a mláďatá netopiera vodného. Prvé laktujúce samice sme objavili v roku 2015, ale mláďatá sme pri kontrole nezistili. Ďalšie roky sme pri kontrolách zaznamenávali aj mláďatá netopiera vodného. Počas sledovaného obdobia sme sedemkrát zistili prítomnosť netopiera pobrežného a trikrát netopiera riasnatého (*Myotis nattererii*). Dňa 2. 8. 2014 sme netopiere krúžkovali, označili sme päť jedincov netopiera vodného a tri jedince netopiera pobrežného, 6. 9. 2014 sme okružkovali ďalších 13 jedincov a nakoniec 10. 7. 2015 ešte 15 jedincov netopiera vodného. Štyri jedince označené 2. 8. 2014 sme kontrolovali 10. 7. 2015 a z nich ešte dva jedince 7. 5. 2016. Samca netopiera pobrežného s číslom krúžku L550, označeného 2. 8. 2014, sme našli na lokalite v rokoch 2015 a 2016. V rokoch 2018 a 2020 sme zaznamenali označeného jedinca netopiera pobrežného, ale číslo krúžku sa nám nepodarilo odčítať. V roku 2018 sme na lokalite

doi: 10.37520/lynx.2023.018

Tab 1. Jednotlivé kontroly kanálu pri Sennom so zistenými počtami jedincov troch druhov rodu *Myotis*

dátum / druh	<i>Myotis daubentonii</i>	<i>Myotis dasycneme</i>	<i>Myotis nattereri</i>
2. 8. 2014	4 ♂♂, 1 ♀	1 ♂, 2 ♀♀	–
6. 9. 2014	10 ♂♂, 2 ♀♀	1 ♂	–
10. 7. 2015	30	1	–
7. 5. 2016	1	18	–
27. 7. 2018	48	4	7 ♀♀
16. 7. 2019	41	–	–
1. 8. 2019	81	5	–
20. 9. 2019	56	–	–
16. 7. 2020	41	–	–
30. 7. 2020	40	–	–
26. 8. 2020	89	1 ♂, 1 ind.	8
9. 6. 2021	neurčený počet	–	–
30. 6. 2021	neurčený počet	–	–
8. 8. 2021	40	–	–
18. 4. 2022	61	–	–
18. 8. 2022	75	1 ♂	8 ♂♂

Obr. 1. Pohľad do kanála, v ktorom boli nájdené kolónie troch druhov netopierov rodu *Myotis*, 2. 8. 2014. Foto Š. DANKO.

kontrolovali minimálne 12 laktujúcich samíc netopiera vodného a sedem samíc netopiera riasnatého v postlaktáčnom štádiu.

Nálezky predstavujú prvé doklady existencie kolónií dotýčených troch druhov rodu *Myotis* vo Východoslovenskej rovine. Letné kolónie netopiera vodného boli nájdené v dutinách stromov (jabloň, pagaštan, jaseň, topoľ biely) po d'atľoch, alebo vo vyhnitých dierach vo výške 1,5–13 m nad zemou (DANKO & KRÍŠTOFÍK 2012). MOŠANSKÝ (1981) našiel v roku 1969 kolóniu v dutine buka pri jazere Izra, juhovýchodne od Slanskej Huty. MATIS et al. (2002) udávajú nálezky v dutinách topoľa a buka. Známy je aj nález kolónie v parku Kirt' v Ipeľskej kotline v dutine platana (KAŇUCH & SÁROSSY 2002). BOBÁKOVÁ (2006) zistila reprodukčnú kolóniu netopiera vodného v skalnej štrbine pred Liskovskou jaskyňou. Početná kolónia cca 100 jedincov netopiera vodného bola nájdená v budove kaštieľa v Turčianskej Štiavničke v miestnosti na stene pod stropom v roku 2005 (BOĐOVÁ & OBUCH 2006). Známy je aj nález kolónie 60 jedincov bez bližších podrobností z Oravského Podzámku (FERIANCOVÁ-MASÁROVÁ & HANÁK 1965). Najbližšie k našej lokalite sme reprodukciu druhu zistili 6. 7. 2014 pri obci Krčava (okres Sobrance), kedy sme v blízkosti kolónie chytili päť laktujúcich samíc nad Toroškovým potokom v dubovo-hrabovom lese a 27. 6. 2015 sme chytili laktujúcu samicu nad potokom Oľšava pri obci Husák v okrese Sobrance. Kolónie netopiera riasnatého boli nájdené v stromových dutinách v parku Kirt' v Ipeľskej kotline a v pasienkovom háji Gavurky pri Zvolene (KAŇUCH et al. 2003). Najbližšie známe miesta reprodukcie *M. nattereri* k novej lokalite vo Východoslovenskej rovine boli zistené 14. 6. 2014 pri obci Koňuš, kedy bola chytená laktujúca samica na okraji lesa nad brodom Koňušského potoka a laktujúca samica odchytená 17. 7. 2015 v dubovom lese nad bahnískom pri obci Priekopa (Š. DANKO & M. DANILÁK, nepubl.).

LITERATÚRA

- BARVA J., 2000: Neobyklý nález kolónie netopýra vodného (*Myotis daubentonii*). *Vespertilio*, **4**: 145.
- BOBÁKOVÁ L., 2006: Niekoľko poznámok k druhovému spektru netopierov Liskovskej jaskyne. *Aragónit*, **11**: 19–20.
- BOĐOVÁ M. & OBUCH J., 2006: Netopiere (Chiroptera) v budovách Turca. *Vespertilio*, **9–10**: 27–32.
- CEEUCH M. & ŠEVČÍK M., 2008: Road bridges as a roost for noctules (*Nyctalus noctula*) and other bat species in Slovakia (Chiroptera: Vespertilionidae). *Lynx, n. s.*, **39**: 47–54.
- DANKO Š. & KRÍŠTOFÍK J., 2012: Netopier vodný (*Myotis daubentonii*). Pp. 318–324. In: KRÍŠTOFÍK J. & DANKO Š. (eds.): *Cicavce Slovenska – rozšírenie, bionómia a ochrana*. Veda, vydavateľstvo SAV, Bratislava, 712 pp.
- FERIANCOVÁ-MASÁROVÁ Z. & HANÁK V., 1965: *Stavovce Slovenska IV. Cicavce*. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 334 pp.
- KAŇUCH P. & SÁROSSY M., 2002: K štruktúre spoločenstiev netopierov starých parkov. Pp. 103–108. In: ÚRBAN P. (ed.): *Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku V. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Centrum ochrany prírody a krajiny, Banská Bystrica*, 174 pp.
- KAŇUCH P., CEEUCH M., SÁROSSY M., DIETRICH N. & VEĽKÝ M., 2003: Parkové spoločenstvo netopierov (Vespertilionidae) obývajúcich stromové dutiny: predbežná správa. *Vespertilio*, **7**: 121–136.
- MATIS Š., PJENČÁK P., KÜRTHY A. & HAPL E., 2002: Prehľad letných nálezov netopierov (Chiroptera) v Národnom parku Slovenský kras. *Natura Carpatica*, **43**: 195–234.
- MOŠANSKÝ A., 1981: Teriofauna východného Slovenska a katalóg mammaliologických zbierok Východoslovenského múzea. I. časť (Insectivora, Rodentia). *Zborník Východoslovenského múzea v Košiciach, Prírodné Vedy*, **21**: 29–87.